

Кравченко Марія Олександрівна, Станкова Вікторія Миколаївна
студентки 4 –го курсу факультету прокуратури і слідства
(кримінальної юстиції) Національного університету
«Одеська юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського
права і процесу Згама А. О.

ПРОБЛЕМАТИКА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИ УКЛАДЕННІ ДОГОВОРІВ НА БІРЖАХ, АУКЦІОНАХ, КОНКУРСАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку зі збройним нападом з боку російської федерації 24 лютого 2022 року, Указом Президента України введено воєнний стан, який в подальшому був декілька разів продовжений. Відтак, з початку повномасштабного вторгнення минуло майже дев'ять місяців. За цей час законодавство зазнало чимало змін у всіх сферах, зокрема і господарської діяльності, проте деякі аспекти так і залишились не врегульованими. Важливим питанням господарського права є господарський договір, актуальність цього питання полягає у тому, що цей договір є одним із важливіших засобів організації відносин між суб'єктами господарювання, а також основним елементом правової організації господарської діяльності та життя в суспільстві. Сфері господарського права вже присвячено чимало наукових робіт, проте це дає можливість для детального вивчення та аналізу робіт науковців та нормативно-правових актів, у сфері яка регулює договірні правовідносини у господарському праві [1, с. 351].

Це питання актуалізували, зазначили важливість для суспільства договірних правовідносин багато науковців у сфері права, які були зацікавлені у вивченні, пошуку поліпшення та удосконалення важливих аспектів господарського права. Серед таких можна виділити Полішко Н. Л., Мілаш В. С., Задихайла Д. В., Парасюка В. М. та інших.

Розглядаючи норму статті 650 Цивільного кодексу України, можна зазначити, що особливостями укладення договорів на організованих ринках капіталу, організованих товарних ринках, аукціонах, конкурсах встановлюються відповідними актами цивільного законодавства. Таке трактування статті дає можливість узагальнити, що Цивільний кодекс України не регулює більш деталізовано особливості укладання таких договорів [2].

Якщо звернути увагу на статтю 185 Господарського кодексу України, то в ній теж зазначаються особливості укладання господарських договорів, а саме, до укладення господарських договорів на організованих ринках капіталу, організованих товарних ринках, оптових ярмарках, публічних торгах застосовуються загальні правила укладення договорів на основі вільного волевиявлення, з урахуванням нормативно-правових актів, якими регулюється діяльність відповідних організованих ринків капіталу, організованих товарних ринків, ярмарків та публічних торгів. Тобто дана норма статті теж не регулює та не розкриває особливостей укладання таких договорів, проте відсилає до інших нормативно-правових актів. Це може викликати певні незручності, через те що укладання біржових торгів має свій порядок, який складається з кількох стадій, а їх порушення може викликати визнання договору нікчемним або недійсним [3].

Враховуючи воєнний стан у країні, договірні відносини мають бути більш конкретно врегульовані в Господарському кодексі України, без відсилок на спеціальні нормативно-правові акти. Взагалі договірні відносини здійснюються в умовах конкуренції, але конкуренція може бути не тільки між суб'єктами, які пропонують якийсь товар на продаж, але й між суб'єктами, які мають бажання та зацікавленість в їх придбанні за певних умов. Слід зазначити, що конкуренція покупців може існувати на стадії укладення договорів на аукціонах, конкурсах та на стадії укладання договорів на біржах, крім того, конкуренція в біржовій торгівлі може відбуватися не тільки між покупцями, а й між продавцями.

Ще хотілось би зазначити, що порядок укладання договорів має свою правову регламентацію, завдяки створенню спеціальних нормативно-правових актів, вони направлені на регулювання не окремих видів господарсько-договірних зобов'язань, а на проведення та здійснення організації біржової торгівлі, аукціонів, конкурсів.

Біржовою операцією слід вважати угоду, яка являє собою сукупність певних умов, а саме:

- а) у випадку, коли така операція являє собою купівлю-продаж, поставку та обмін товарів, допущених до обігу на товарній біржі;
- б) коли учасниками операції є члени біржі;
- в) у випадку реєстрації на біржі не пізніше наступного за здійсненням угоди дня.

Окрім того, що стосується питання щодо аукціонів, під час дії воєнного стану в Україні зазнало змін та спрощення. Таким чином, умови проведення торгів, які були спрощені набрали законної чинності та активно застосовуються на практиці під час проведення електронних аукціонів з продажу комунальних активів, а також державного майна, реалізація якого здійснюється відповідно до Регламенту електронної торгової системи.

Основними змінами є: зменшений період подання пропозицій для аукціону (до 2 діб, раніше було 35-40 днів); скасування реєстраційних внесків та встановлення організаторами аукціонів гарантійного внеску, який становить не менш ніж 1% від вартості лоту; підписання договору не пізніше, ніж через 3 дні після формування протоколу за результатами торгів; скасування додаткових раундів на підвищення цінкових пропозицій в Регламенті ЕТС.

Враховуючи досліджуваний матеріал, ми дійшли висновку, що для коректного функціонування потрібно розробити загальну модель укладання договорів в умовах конкуренції для продавців та покупців. Це обумовлено наявністю труднощів та незручностей у реалізації господарського права під час дії воєнного стану, не дивлячись на плідну роботу законодавців у вдосконаленні нормативно-правових актів, все ж таки наявні прогалини, які потребують негайного втручання. Подібна ідея в реалізації загальної моделі повинна бути втілена на практиці, тому що укладення договору являє собою складний юридичний факт, який розділяється на попередній та основний договір, зміст якого зазначається у попередньому договорі.

Отже, розглянувши проблемні аспекти даної теми, можна зазначити, що недоліки в правовому регулюванні господарської діяльності в Україні мають великий негативний вплив на її функціонування, навіть під час воєнного стану законодавець не усунув прогалини в нормативно-правових актах. Для вирішення всіх проблемних моментів та неточностей, законодавець повинен прикласти не аби яких зусиль у складанні господарських договорів, з метою подолання спірних питань у рішенні проблеми. Стосовно ЗУ «Про товарні біржі», хотілось би зазначити, що нормативно-правовий акт має неточності в своїх статтях та розділах, які спрямовані на регулювання біржових угод та те що їх проблематиці слід приділити увагу. Під час вивчення проблематики та поглибленні знань у даному дослідженні, можна зрозуміти,

що законодавство України постійно змінюється та удосконалюється навіть під час дії воєнного стану, тому є надія на усунення всіх недоліків у найближчий час.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Господарське право: Курс лекцій: У 2 ч. Ч. 1. Х.: Право, 2008. 496 с.
2. Цивільний кодекс України: від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Господарський кодекс України: від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4365/find?text=%F4%B3%E7%E8%F7%ED%E0#Text>
4. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (зі змін та доп.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
5. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
6. Закон України «Про товарні біржі»: від 10 грудня 1991 року № 1956-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#top>

Тимошишин Інна Любомирівна,

*студенка 4 –го курсу факультету прокуратури і слідства
(кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська
юридична академія»*

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського
права і процесу Згама А. О.*

ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

24 лютого 2022 року Указом Президента України було введено воєнний стан на території нашої держави строком на 30 діб у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України [1]. Даний правовий режим потягнув за собою багато змін в діяльності держави та забезпечив певні обмеження прав та свобод. Проте, було запроваджено і спрощення окремих процедур. Певні зміни торкнулися і процедури реєстрації та порядку здійснення господарської комерційної діяльності (підприємництва).